

O-SS 056

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2
ที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โรงเรียนเมธิพิทยา จังหวัดพิจิตร

The Effects of Using a Guidance Activities Package to Develop Friendship Between Friends of
Mathayom Suksa II Students from Divorced Family at Methi Phittaya School in Phichit Province

กิงแก้ว เรืองจ้อย (Kingkaew Ruangjui)¹ สุขอรุณ วงษ์ทิม (Sukaroon Wongtim)²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบมิตรภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนที่มาจากครอบครัวหย่าร้างกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และ 2) เปรียบเทียบมิตรภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกับกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โรงเรียนเมธิพิทยา จังหวัดพิจิตร จำนวน 30 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง แล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน เท่ากัน กลุ่มทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบประเมินมิตรภาพระหว่างเพื่อนที่มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .92 2) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน และ 3) กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ การทดสอบวิลคอกซัน และการทดสอบแมนวิทนี ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองมีมิตรภาพระหว่างเพื่อนสูงขึ้นภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมิตรภาพระหว่างเพื่อนสูงขึ้นมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว มิตรภาพระหว่างเพื่อน มัธยมศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช kasarong29@hotmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร.ประจำสาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sukaroon.won@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

Abstract

The purpose of this research was to 1) compare friendships between friends of students from divorced family, experimental group before and after using the guidance activity package, and 2) compare friendship between friend of experimental group that used the guidance activity package and control group. That use normal guidance activities. The research sample consisted of 30 purposively selected Mathayom Suksa II students from divorced family at Methee Phittaya School in Pichit province. Then, they were randomly assigned into the experimental group and the control group each of which consisting of 15 students. The experimental group students used a guidance activities package to develop friendships between friends for 12 sessions, 50 minutes in each session. The employed research instruments were (1) a scale to assess friendship between friends, with reliability coefficient of .92; (2) a guidance activities package to develop friendship between friends; and (3) a set of normal guidance activities. Statistics employed for data analysis were the median, inter-quartile range, Wilcoxon Matched Pairs Singed-Ranks Test, and Man -Whitney U Test. The research results were as follows: (1) the post-experiment friendship between friends level of the experimental group students increased significantly over its pre-experiment counterpart level at the .01 level of statistical significance; and (2) the post-experiment friendship between friends level of the experimental group students, who used the guidance activities package to develop friendship between friend, was significantly higher than the post-experiment counterpart level of the control group students, who took normal guidance activities, at the .01 level of statistical significance.

Keywords: Guidance activities package, Friendship between friends, Mathayom Suksa

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างรวดเร็ว ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจขยายตัวเข้าสู่ชุมชนเมือง และชนบท ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวต้องทำงานหาเลี้ยงชีพ การประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เพื่อเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวถือเป็นหน้าที่ของทั้งสามมีและภรรยาในการทำงานนอกบ้านและหากครอบครัวไม่สามารถหารายได้ให้เพียงพอกับรายจ่ายจะทำให้ครอบครัวประสบปัญหาอันตามมา จึงต้องพยายามดิ้นรน เพื่อให้มีความสุขสบาย (กระทรวงแรงงาน.2554,ออนไลน์) สังคมไทยในปัจจุบันเป็นสังคมที่เห็นคุณค่าทางวัตถุมากกว่าคุณค่าทางจิตใจ คนไทยในยุคปัจจุบันมีปัญหาทางด้านจิตใจมากขึ้น เช่น พฤติกรรมแสดงออกที่รุนแรง รวมถึงสังคมมีสิ่งยั่วยุ มอมเมาในรูปแบบอบายมุข หรือสิ่งเสพติด

ข้อมูลสถิติการสมรสและการหย่าร้างในรอบ 10 ปี ของประเทศไทยจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ระบุว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2549-2559 ที่ผ่านมามีคู่สามีภรรยาจดทะเบียนสมรสลดน้อยลงทุกปีแต่กลับมีคู่แต่งงานที่หย่าเพิ่มสูงขึ้นสวนทางกันทุกปีโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเปรียบเทียบจำนวนคู่หย่าร้างใน พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2559 จะพบว่า ตลอด 10 ปีที่ผ่านมาอัตราการหย่าร้างเพิ่มขึ้นจากเดิมถึง 33 เปอร์เซ็นต์ (กรมสุขภาพจิต,12 ธันวาคม 2560) ส่งผลถึงปัญหาทางสังคมที่ตามมาจากการหย่าร้าง ทำให้นักเรียนที่ได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ อารมณ์และสังคม โดยปกติวัยรุ่น คือช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในชีวิตหลายอย่าง การเปลี่ยนจากวัยเด็กเป็นผู้ใหญ่ ส่งผลต่อการปรับตัวในตนเองและสังคมอยู่แล้ว เมื่อมีปัญหาที่ครอบครัวหย่าร้างเข้ามาเป็นปัญหาในชีวิตเพิ่มขึ้น จะส่งผลกระทบต่อเด็กนักเรียนเพิ่มและรุนแรงขึ้น

มีการศึกษาพบว่าเด็กที่พ่อแม่หย่าร้างนั้นได้รับผลกระทบมากกว่าที่พ่อแม่เสียชีวิต เนื่องจากกระบวนการหย่าร้างค่อนข้างมีความซับซ้อนและเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ระยะเวลาที่นานกว่า (Hurlock,1978) เด็กบางคนอาจเผชิญกับความขัดแย้งและสถานการณ์ที่พ่อแม่ทะเลาะกัน จนถึงระยะเวลาที่พ่อแม่ตัดสินใจแยกทางกัน นอกจากนี้ เหตุการณ์ที่พ่อแม่หย่าร้างกันทำให้เด็กรู้สึกอายเพื่อนมากกว่าเหตุการณ์ที่พ่อแม่เสียชีวิต และรู้สึกแปลกแยก มีปมด้อย จากเพื่อน การจะผ่านขั้นตอนการหย่าร้างนั้น ไม่ใช่เพียงพ่อแม่เท่านั้นที่ได้รับผลกระทบ แต่ตัวของเด็กเองก็ต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ไปพร้อมกับพ่อแม่ด้วยเช่นกัน (North Carolina Cooperative Extension Service, n.d.; Wallerstein,1984) เมื่อนักเรียนที่พบเจอปัญหาการหย่าร้าง ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่รุนแรง ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นการเรียน การใช้ชีวิต รวมไปถึงผลกระทบกับผู้อยู่ใกล้ชิด ผู้ปกครอง เพื่อน รวมถึงครู และอาจส่งผลถึงการดำเนินชีวิตไปในทางที่ผิด ดังที่ สมภพ เรืองตระกูล (2547,น.256) กล่าวสนับสนุนได้ว่าเด็กจะรู้สึกโกรธและสับสน เพราะไม่มีใครอธิบายถึงสาเหตุที่แท้จริงก่อให้เกิดความเครียดต่อเด็กอย่างรุนแรงและส่งผลให้เกิดความบกพร่องของพัฒนาการ ความรู้สึกทุกขใจ และมีพฤติกรรมผิดปกติ รวมทั้งส่งผลต่ออารมณ์ในระยะยาว ปัญหาทางจิตเวชที่พบในเด็ก ได้แก่ ความประพฤติดีผิดปกติ ก้าวร้าวรุนแรง ไม่ให้ความร่วมมือ ฟังพ่ผู้อื่นสูงมากการเรียนตกต่ำ อารมณ์เศร้า และวิตกกังวล โดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่นนอกจากนี้ ศรีเรือน แก้วกังวาล (2549) ยังได้อธิบายเพิ่มเติม ได้ว่า การที่พ่อแม่หย่าร้างกันจึงทำให้เด็กรู้สึกวุ่นวายแตกต่างจากเพื่อน ความรู้สึกเช่นนี้ส่งผลให้เด็กบางคนเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ และมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ต่อต้านสังคม แสดงความก้าวร้าว ต่อคนรอบข้าง ขาดความไว้วางใจ เนื่องจากคนในครอบครัวของตนเองยังไว้วางใจใครไม่ได้ มีผลการเรียนลดลง ขาดแรงจูงใจในการทำสิ่งต่างๆ หากเด็กในช่วงวันนี้อยู่ได้รับการดูแลเอาใจใส่และช่วยเหลือและพัฒนาอย่างเหมาะสม จะส่งผลต่อพัฒนาการในด้านอารมณ์ พฤติกรรม และสังคมของเด็กในช่วงวัยรุ่นได้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

Lemme (2002) กล่าวว่า มิตรภาพมีความเกี่ยวข้องกับความสุขใจ เป็นการสนับสนุนเพื่อน การช่วยเหลือ ประคับประคองเมื่ออยู่ในภาวะวิกฤต เป็นเสมือนตัวกันความเครียดให้ออกไปจากชีวิต สรุปได้ว่า มิตรภาพในช่วงวัยรุ่นไม่เพียงแต่จะส่งผลดีต่อช่วงวัยนี้เท่านั้นแต่ยังส่งผลกระทบทางบวกต่อเนื่องไปยังช่วงอื่นๆ ด้วย ดังนั้น มิตรภาพระหว่างเพื่อน เป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาเพื่อให้นักเรียนที่มาจากครอบครัวหย่าร้างมีพฤติกรรมทางด้านสังคม อารมณ์ และพฤติกรรมที่ดีขึ้น และสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ เกิดความไว้วางใจ เชื่อใจ มีความสุข และมีภูมิคุ้มกันนำทางไปสู่ความสำเร็จในชีวิตได้ โดยไม่รู้สึคว่าตนเองแตกต่าง

เพื่อนมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับวัยรุ่นเพราะเพื่อนจะมีอิทธิพลในเรื่องความคิดความเชื่อตลอดจนการให้คำแนะนำปรึกษาในเรื่องต่างๆ อาจชักจูงไปในทางที่ดีและไม่ดีได้ในสังคมปัจจุบันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าชีวิตในช่วงวัยรุ่นมีความสำคัญ เนื่องจากวัยรุ่นถือเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต (Turning Point) โดยผลลัพธ์จากพฤติกรรมในวัยนี้จะมีผลต่อบุคคลในระยะยาวต่อเนื่องไปถึงช่วงวัยอื่น (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2539, น.12-13) ในช่วงวัยนี้ เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกาย จิตใจ จากเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ ออกไปสู่โลกภายนอกที่ต้องเรียนรู้และเผชิญกับปัญหาต่างๆ ช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงแห่งการลองผิดลองถูก องค์การอนามัยโลกได้ให้ความหมายของวัยรุ่นว่าเป็นทศวรรษที่ 2 ของชีวิต ซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 10 – 19 ปี (World Health Organization, 2011) ดังที่กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนไม่เพียงแต่จะเป็นแหล่งของความอบอุ่นทางอารมณ์เท่านั้น แต่ยังสอนให้รู้จักวิธียู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น รู้จักยอมรับ เพื่อฟัง และอดกลั้นต่อทัศนคติของคนอื่น กล่าวคือ เพื่อนจะเป็นบุคคลที่ไว้วางใจ ฟังพาอาศัยได้ พุดคุยในเรื่องต่างๆ ได้ นอกจากนั้น เพื่อนต้องมีลักษณะท่าทางที่ดีเป็นคนดี (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2549, น.360-361) ดังนั้นการที่นักเรียนมีมิตรภาพระหว่างเพื่อนเพื่อชักนำกันไปในทางที่ดี จึงเป็นเหมือนภูมิคุ้มกันในชีวิตให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนไปในทางที่ถูกต้อง ชักนำกันเพื่อทำสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ไม่หลงเดินทางผิด

เนื่องจากกิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนให้สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพื่อให้นักเรียนดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เป็นกิจกรรมที่ช่วยนักเรียนให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ป้องกันปัญหา แก้ไขปัญหา และส่งเสริมเพื่อพัฒนา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังเช่นงานวิจัยของ (ณัฐวีร์ นงนุช, 2552, น.9) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน การสร้างมิตรภาพจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น เพื่อให้เกิดมิตรภาพและเกิดความรู้สึกที่ดีกับเพื่อน องค์ประกอบพื้นฐานของมิตรภาพคือความใกล้ชิดกัน ทางกายภาพ ความคล้ายคลึงกันทางทัศนคติและความน่าดึงดูดใจจึงไม่แปลกใจที่ได้วัยรุ่นจะมีความผูกพันลึกซึ้งกับเพื่อนร่วมวัยมากกว่าสัมพันธ์ภาพอื่นใดทั้งหมด (สุริ ศิวะแพทย์, 2549, น.417) เมื่อเพื่อนคือผู้ที่มีอิทธิพลและสำคัญกับนักเรียนวัยรุ่น การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อนในกลุ่มนักเรียนที่ครอบครัวหย่าร้าง เพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน เพราะเพื่อนคือผู้ที่มีอิทธิพลกับนักเรียนวัยรุ่น ให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือ แนะนำ และชักนำไปเพื่อปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้อง

ผู้วิจัยในฐานะครูโรงเรียนเมธีพิทยา จังหวัดพิจิตร จึงเห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อนจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน จึงมีความต้องการที่จะศึกษาโดยนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อนมาใช้ในครั้งนี้เพื่อมุ่งหวังให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โรงเรียนเมธีพิทยา จังหวัดพิจิตร มีมิตรภาพระหว่างเพื่อนในนักเรียนที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง ที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

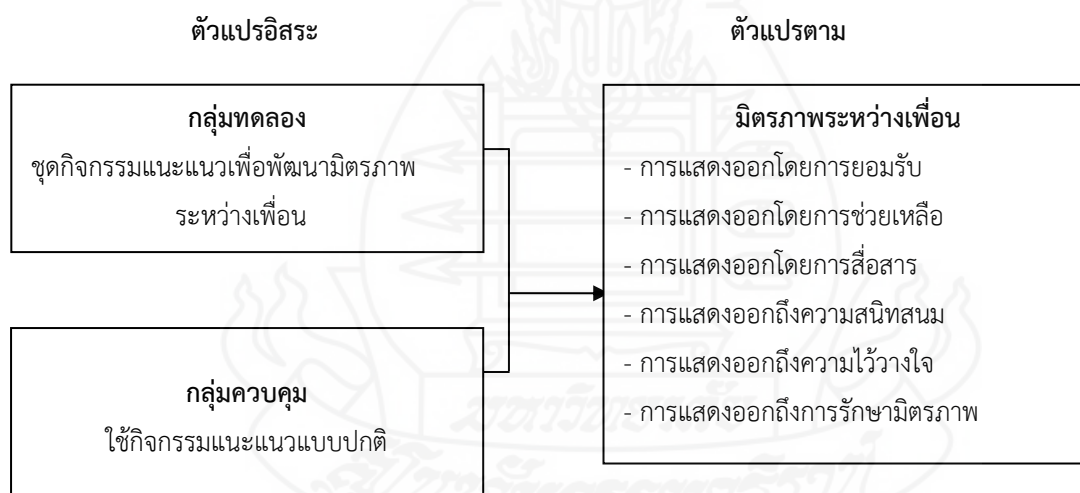
วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบมิตรภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของมิตรภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มาจากครอบครัวหย่าร้างที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่มาจากครอบครัวหย่าร้างที่ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

สมมติฐานการวิจัย

1. หลังได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนกลุ่มทดลองที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง มีคะแนนมิตรภาพระหว่างเพื่อนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่มาจากครอบครัวหย่าร้างที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีคะแนนมิตรภาพระหว่างเพื่อนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ทำการใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเมธีพิทยา จังหวัดพิจิตร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 44 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โรงเรียนเมธีพิทยา จังหวัดพิจิตร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงและสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 1.) ตัวแปรอิสระ คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน
ตัวแปรตาม คือ มิตรภาพระหว่างเพื่อน
 - 2.) กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ 2 ชนิด ดังนี้

- 4.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน
- 4.2 แบบประเมินมิตรภาพระหว่างเพื่อน
- 4.3 กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ การทดสอบวิลคอกซัน และการทดสอบแมนวิทนี

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือ 2 ประเภท คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน ที่ใช้สำหรับกลุ่มทดลอง จำนวน 12 กิจกรรม ได้แก่ 1) ปฐมนิเทศ 2) ข้อดีของเธอและฉัน 3) ยินดียอมรับปรับตัว 4) ช่วยเหลือ เกื้อกูล 5) สื่อสาร เสริมสร้างมิตรภาพ 6) ความสนิทสนม 7) ไว้วางใจ 8) อบอุ่นใจ 9) มั่นใจ เชื่อใจ 10) การเชื่อมั่นในมิตรภาพ 11) การรักษามิตรภาพ 12) ปัจฉิมนิเทศ

2. เครื่องมือในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ แบบวัดมิตรภาพระหว่างเพื่อน เป็นแบบวัดที่เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย เพศ อาศัยอยู่

ส่วนที่ 2 แบบวัดมิตรภาพประกอบไปด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิด ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม เป็นแบบวัดแบบเลือกตอบ มีทั้งหมด 36 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .22 ถึง .82

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการทดลอง ขั้นทดลอง และขั้นหลังการทดลอง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขั้นก่อนการทดลอง

- 1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนเมธีพิทยา
- 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียน ที่มีประวัติ ครอบครัวหย่าร้าง จำนวน 30 คน ทำแบบประเมินมิตรภาพระหว่างเพื่อน จากนั้นสอบถามความสมัครใจของนักเรียนเพื่อเข้าร่วมการทดลอง ก่อนที่จะสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

2. ขั้นทดลอง

- 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น แก่กลุ่มทดลอง จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ทุกวันศุกร์ ณ ห้องประชุมโรงเรียนเมธีพิทยา
- 2.2 กลุ่มควบคุมได้รับการแนะแนวตามปกติ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

3. ขั้นตอนหลังการทดลอง

3.1 ภายหลังการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบประเมินมิตรภาพระหว่างเพื่อน

3.2 ผู้วิจัยนำผลคะแนนของแบบประเมินมิตรภาพระหว่างเพื่อนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ โดยคำนวณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป มีรายละเอียดดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน

2.1 สถิติสำหรับใช้ในวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบมิตรภาพระหว่างเพื่อน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง ได้แก่ วิธีการทดสอบวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test)

2.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบมิตรภาพระหว่างเพื่อน ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ได้แก่ วิธีการทดสอบแมนวิทนี (The Mann - Whitney U Test)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โรงเรียนเมธีวิทยา จังหวัดพิจิตร มีสาระสำคัญที่ควรนำมาสรุปได้ดังนี้

1. หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองมีมิตรภาพระหว่างเพื่อนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนกลุ่มทดลองมีมิตรภาพระหว่างเพื่อนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยมิตรภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียน ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	Mdn	Q.D.	The Mann-Whitney U Test	p-value
กลุ่มทดลอง	15	141	5.0	1.225	.220
กลุ่มควบคุม	15	140	4.0		

จากตารางที่ 1 พบว่า ก่อนการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมีคะแนนมิตรภาพระหว่างเพื่อนไม่แตกต่างกัน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนมิตรภาพระหว่างเพื่อน กลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

กลุ่มตัวอย่าง	n	Mdn	Q.D.	The Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test	p-value
ก่อนทดลอง	15	141	0.5	3.420**	.000
หลังทดลอง	15	155	2.5		

**p<.01

จากตารางที่ 2 พบว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีคะแนนมิตรภาพระหว่างเพื่อนของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนมิตรภาพระหว่างเพื่อนหลังการทดลองระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	Mdn	Q.D.	The Mann-Whitney U Test	p-value
กลุ่มทดลอง	15	155	2.5	4.675**	.000
กลุ่มควบคุม	15	141	2.0		

**p<.01

จากตารางที่ 4.3 พบว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว คะแนนมิตรภาพกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการวิจัยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โรงเรียนเมธีพิทยา จังหวัดพิจิตร มีสาระสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนมิตรภาพระหว่างเพื่อนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ดำเนินการสร้างอย่างถูกต้องตามเป้าหมาย และตามหลักการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งประกอบด้วยกิจกรรมที่สอดคล้องกับนิยามศัพท์มิตรภาพระหว่างเพื่อน ใน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การแสดงออกของนักเรียนโดยการยอมรับ การแสดงออกของนักเรียนโดยการช่วยเหลือ การแสดงออกของนักเรียนโดยการสื่อสาร การแสดงออก

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ของนักเรียนถึงความสนิทสนม การแสดงออกของนักเรียนถึงความไว้วางใจ การแสดงออกของนักเรียนถึงการรักษามิตรภาพ เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกใช้กิจกรรมและภาษาที่เข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติได้ไม่ซับซ้อน เพื่อให้เข้าถึงผู้ร่วมกิจกรรมซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากนั้น กำหนดเนื้อหา ตรงตามวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม กำหนดขั้นตอน ประกอบด้วย ชื่นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นตอนกิจกรรม ขั้นสรุปและมีการประเมินผล โดยการประยุกต์ใช้หลักการจัดกิจกรรม แนะนำตามแนวทางของ กรมวิชาการ (2546,น.24-25) ได้แก่ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิด การตัดสินใจ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง กระตุ้นการมีส่วนร่วมและการประยุกต์ ตามแนวทางกรมวิชาการ (2545,น.31-32) การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความอบอุ่นเป็นมิตรเต็มไปด้วยการยอมรับ เห็นคุณค่าในตัวผู้เรียน

นอกจากชุดกิจกรรมแนะนำนี้ ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการแนะนำ ได้แก่ เกม บทบาทสมมติ อภิปรายกลุ่ม การนำเสนอ โดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ต วิดีทัศน์ ซึ่งระหว่างการทำกิจกรรมผู้วิจัยจะพยายามให้กำลังใจ ให้รางวัลที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง โดยการจัดกิจกรรม แต่ครั้งนักเรียนกลุ่มทดลองให้ความสนใจกับกิจกรรมต่างๆ มาก และกิจกรรมที่ได้รับความสนใจและร่วมมือเป็นอย่างดีที่สุดมี 2 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 6 มีชื่อว่า ความสนิทสนม เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อนด้านการแสดงออกของนักเรียนถึงความสนิทสนม เพื่อให้นักเรียนระบุนิเวศการแสดงออกเพื่อตอบสนองในความต้องการของเพื่อน การเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน และความเห็นอกเห็นใจ โดยใช้การชมคลิปวิดีโอ ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีการแสดงออกกับเพื่อนโดยเฉพาะความกล้าที่จะแสดงออกถึงความสนิทสนม ซึ่งก่อนการใช้กิจกรรมที่ 6 นี้ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่กล้าที่จะแสดงออกกับเพื่อนๆ ถึงความสนิทสนม เช่น การเอาใจกัน การเห็นอกเห็นใจ ความเข้าใจกัน การกอดคอ และการจับมือ เนื่องจากอายเพื่อนๆ คนอื่น เพราะเริ่มจะเข้าสู่วัยรุ่น และอายที่คนอื่นๆ จะมอง เป็นต้น

กิจกรรมที่ 9 เป็นกิจกรรมที่มีชื่อว่า มั่นใจ เชื่อใจ เป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อนด้านการแสดงออกของนักเรียนถึงความไว้วางใจ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนบอกวิธีการ เปิดเผยตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบต่อกัน การแสดงออกเพื่อเป็นที่พึ่งให้เพื่อนในยามที่ลำบาก และบอกความสำคัญของการรักษาความลับของเพื่อน โดยใช้เทคนิคการเล่นเกม และชมคลิปวิดีโอ ซึ่งพบว่า กลุ่มทดลองส่วนใหญ่ มีปัญหาเกี่ยวกับมั่นใจ เชื่อใจ เพราะมีความรู้สึกไม่เชื่อใจใครง่ายๆ เนื่องจาก พ่อและ แม่ ยังไม่สามารถเชื่อใจได้ ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรม จากการประเมินผล ด้วยวิธีการซักถามและสังเกต พฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนกลุ่มทดลอง พบว่ากลุ่มทดลอง มีความมั่นใจ เชื่อใจ สูงขึ้น

และสอดคล้องกับ วิมล หอมขจร (2552,น.61) การศึกษาผลการใช้กิจกรรมแนะนำเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละบุรี เขต 2 หลังการทดลองมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าก่อนใช้กิจกรรมแนะนำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ จักรดลย์ มนตรีกุล ณ อยุธยา (2558,น.76) ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะนำเพื่อพัฒนามนุษย์สัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคณะราษฎรบำรุงปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะนำเพื่อพัฒนามนุษย์สัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน นักเรียนกลุ่มทดลองมีมนุษย์สัมพันธ์กับเพื่อนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้การให้ข้อสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยังสอดคล้องกับ สุณีย์ พุทธา (2556,น.74) ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะนำเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวันทีสถิตย์พิทยาคม จังหวัดพิจิตร ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวันทีสถิตย์พิทยาคมในกลุ่มทดลอง มีทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียดสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับกิจกรรมแนะนำอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ มิเรียม ชื่นสุวรรณ (2554,น.78) ผลการใช้ชุด

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี ว่า กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมของนักเรียนสูงกว่าก่อนใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ยังเน้นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ โดยมีส่วนร่วมการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม รู้จักการวางแผนและเลือกใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ ในการประกอบกิจกรรมแนะแนว ในการกระตุ้นความสนใจ ส่งเสริมให้นักเรียนคิด แก้ไขปัญหา ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแต่ละครั้ง และประเมินคุณภาพของกิจกรรมโดยการสังเกต และการสอบถาม เพื่อนำข้อมูลมาทำการปรับปรุงในครั้งถัดไป เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ และพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อนให้เพิ่มขึ้นได้

2. นักเรียนกลุ่มทดลองมีมิตรภาพระหว่างเพื่อน สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการแนะแนวแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมแนะแนว ได้มีส่วนร่วมในการกิจกรรมจำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที การดำเนินกิจกรรมเป็นกลุ่มทำให้ได้ฝึกทักษะต่างๆ เช่น การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม ตลอดจนการเข้าร่วมกลุ่ม ทำให้นักเรียนได้พัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อนขึ้น ได้เรียนรู้เป้าหมาย ได้คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาอย่างหลากหลายรูปแบบจากการจัดกิจกรรม

นักเรียนกลุ่มควบคุม ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหาทั่วไป ไม่ได้ได้รับการพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อนจึงเป็นผลให้นักเรียนกลุ่มควบคุม ขาดการพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน การแสดงออกถึงการพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน ตามที่ Aristotle นักปราชญ์ชาวกรีก ได้กล่าวว่า มนุษย์เราเป็นสัตว์สังคม มนุษย์ไม่สามารถอยู่อย่างโดดเดี่ยวได้ มนุษย์เราต้องมีการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างชุมชนหรือสังคมแวดล้อมเขา เพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานในเรื่องของความปลอดภัย สอดคล้องกับ ความรักที่เกิดขึ้นระหว่างเพื่อนจึงเป็นมิตรภาพและเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นด้วย เพราะวัยรุ่นให้ความสำคัญกับการมีเพื่อนและการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อนจะส่งผลให้มีความว่าเหว น้อยลงดังผลการวิจัยของ ลลนา ปิยะอารีธรรม (2552,น.56) พบว่าความว่าเหวมีความสัมพันธ์ทางลบกับสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.05 แสดงให้เห็นว่าถ้าสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน ไม่ดี นักเรียนจะมีความว่าเหวมากและหากนักเรียน มีสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนดีก็จะมีความว่าเหวน้อย รวมถึงเพื่อนทำให้รู้สึกว่าคุณค่าเมื่อได้รับ ความรักและการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ มาสโลว์ (Maslow. 1954,170) ในขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and Love needs) เป็นขั้นที่บุคคลรู้จักการให้ความรักต่อผู้อื่นและรู้จักที่จะรับความรัก อีกด้วย

จากที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมหลังจากทำการทดลองพบความแตกต่างของนักเรียนทั้งสองกลุ่มคือ กลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ ซึ่งได้รับการแนะแนวเรื่องการพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อนจากการฟังบรรยาย และจดบันทึก นักเรียนไม่เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน ส่วนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน ซึ่งเมื่อครั้งแรกก่อนเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนไม่กล้า แสดงออกถึงมิตรภาพระหว่างเพื่อน แต่เมื่อได้ทำกิจกรรมเพื่อสร้างความคุ้นเคย มีสัมพันธ์ภาพที่ดีในกลุ่ม กระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออกถึงมิตรภาพระหว่างเพื่อนด้วยวิธีต่างๆ ตามเป้าหมาย และการร่วมมือในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกถึงมิตรภาพระหว่างเพื่อนเป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำมาใช้พัฒนานักเรียนกลุ่มทดลองให้มีมิตรภาพระหว่างเพื่อน ได้อย่างครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การแสดงออกโดยการยอมรับ การแสดงออกโดยการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

การช่วยเหลือ การสื่อสาร การแสดงออกโดยความสนิสนม การแสดงออกโดยความไว้วางใจ และการแสดงออกโดยการรักษามิตรภาพ โดยกิจกรรมแนะแนวกิจกรรมแรกที่ใช้ในการพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อนของกลุ่มทดลอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. การนำ ชุดกิจกรรมแนะแนวไปใช้เป็นกิจกรรมกลุ่ม ควรศึกษาหลักการขั้นตอน ตลอดจนวิธีการดำเนินกิจกรรมอย่างละเอียด
2. กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมกลุ่ม อาจยืดหยุ่นเวลาในการทำกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียน
3. ขณะดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก มีส่วนร่วม และเข้าใจปัญหาของตนเอง
4. ขั้นสรุป ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนเข้าใจ และนำประโยชน์จากกิจกรรมแนะแนวไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือนักเรียนกลุ่มอื่น
2. ควรทำการศึกษาเพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนามิตรภาพระหว่างเพื่อน เพื่อนำมาพัฒนาร่วมกับชุดกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้นในครั้งนี้
3. ควรทำการศึกษา เทคนิคอื่น ๆ เช่น การให้การปรึกษากลุ่ม เพื่อนำมาพัฒนาร่วมกับชุดกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้นในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ. (2545). *คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2544). *คู่มือส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสำหรับครู* กรุงเทพมหานคร ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพจิต .
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2547). *รายงานการทบทวนสถานการณ์เรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นการส่งเสริมทักษะชีวิตและการให้คำปรึกษา* กรุงเทพฯ มปท.+
- กระทรวงแรงงาน. (2554). *การส่งเสริมการมีงานทำ: การแนะแนวอาชีพ*. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 2560 จาก <http://www.jobtou.com/nkl/vocation.htm>.
- จักรคุณย์ มนตรีกุล ณ อยุธยา. (2558). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามนุษย์สัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนคณะราษฎรบำรุงปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี แผนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฏฐวีร์ นงนุช. (2552). ผลของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

- พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2539). *พัฒนาการวัยรุ่น* กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์ต้นอ้อ.
- มิเรียม ชื่นสุวรรณ. (2554). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขาวิชาการแนะแนว สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิมล หอมขจร. (2552). การศึกษาผลการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2545). *จิตวิทยาเด็กที่มีลักษณะพิเศษ* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- สมภพ เรืองตระกูล. (2547). *ความเครียดและอาการทางจิตเวช* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- สุวรี ศิวะแพทย์. (2549). *จิตวิทยาทั่วไป* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์.
- สุนีย์ พุทธา. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการ กับอารมณ์ และ ความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวันทีสถิตพิทยาคม จังหวัดพิจิตร วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี.
- Hurlock. (1967). *Adolescent Development*. New York: McGraw-Hill, Inc.
- Lemme. (2002). *Development in Adulthood*. 3rd ed. United States of America: A Pearson Education Company.
- Wallerstein, Blakelee. (2004). *Work and Neoliberal Globalization: A Polanyian Synthesis*.
- กรมสุขภาพจิต. (2560). ข้อมูลสถิติการสมรสและการหย่า ไทยรัฐ 12 ธันวาคม 2560
<https://www.thairath.co.th/news/society/1150262> สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2560